

Appendix

Nationalmuseums verksamhetsinnehåll under en renoveringsperiod

Myndighetens förordning (2007:1175) med instruktion och övriga styrdokument anger förutsättningarna för verksamheten. Museets vision utgår från instruktionen och är vägledande för museets verksamhet. Enligt instruktionen skall myndigheten bland annat "främja konsten, konstintresset och konstvetenskapen". Enligt museets vision skall Nationalmuseum med sina stora och breda samlingar och innehållsrika utställningar bland annat "beröra, berika och engagera med betraktaren i centrum".

Nedanstående text redovisar översiktligt Nationalmuseums planerade verksamhetsinnehåll under en renoveringsperiod. En renovering och stängning av Nationalmuseibygnaden på Blasieholmen innebär möjligheter till förändring och förnyelse av museets verksamhet på annan plats i enlighet med instruktionen. Detta kommer konstvetenskapen, andra konstinstitutioner och framförallt museets många besökare till godo. De verksamhetsformer som visar sig fungera väl under renoveringsperioden kan sedan tillföras museet efter återflytten till Blasieholmen.

Planeringen av verksamhetsinnehållet under en renoveringsperiod utgår från förutsättningen

- att Nationalmuseum med sina betydande samlingar är Sveriges ledande konst- och designmuseum
- att Nationalmuseum är en viktig aktör på såväl den nationella som den internationella konstscenen
- att Nationalmuseum är en central konstinstitution i Stockholms kulturliv.

Nationalmuseum föreslår att under en renoveringsperiod:

Delar av samlingarna visas i en tillfällig lokal centralt i Stockholm

Med sin verksamhet på Blasieholmen är Nationalmuseum ett nav i Stockholms konstliv. Av bland annat detta skäl föreslår Nationalmuseum att ett urval av "highlights" visas i en särskild lokal centralt i Stockholm under renoveringen. På så sätt kan Nationalmuseum behålla etablerade besökargrupper och nå nya besökare i alla åldrar.

Den tillfälliga lokalen ska klimat- och säkerhetsmässigt följa internationell standard och omfatta mellan 2000 och 2500 m². Delar av Nationalmuseums mest kända samlingar kan visas där, såsom verk av Rembrandt, Rubens, Boucher, Chardin, Manet, Monet, Carl Larsson, Anders Zorn, Hanna Pauli och Bruno Liljefors. I denna lokal kan konstverken delvis också integreras, vilket innebär att måleri kommer att visas tillsammans med konsthantverk, skulptur och teckningskonst. Delar av samlingspresentationen kommer att vara permanent, medan andra ska kunna förändras genom nyhängningar.

I den tillfälliga lokalen kommer visningar, föreläsningar, mindre utställningar och annan programverksamhet att kunna äga rum. En mindre butik och cafeteria för besökarna bör finnas till hans.

Samlingar och utställningar finns tillgängliga via Internet

Nationalmuseums samlingar på över 700 000 föremål visas i dagsläget förutom på Blasieholmen även på många platser i och utanför Sverige. Museets fasta visningsplatser i Sverige finns på de kungliga lustslotten, vissa residens och andra gårdar och museer. En del verk är placerade på läns museer, statliga institutioner och myndigheter, ambassader och konsulat i utlandet samt på Centre Culturel Suédois i Paris. Verk lånas dessutom ut till tillfälliga utställningar på museer runt om i Sverige och andra länder.

Nationalmuseum är även virtuellt tillgängligt. Nationalmuseum var först bland landets konstmuseer med att ställa ut virtuellt på ambassaden The House of Sweden. För närvarande driver museet ett externfinansierat pilotprojekt om Rembrandts självporträtt och om Rembrandts Claudius Civilis avsett för digitala stationer och för internet. En externfinansierad film om museet och samlingarna ska göras för publicering på nätet.

Under en renoveringsperiod föreslås Nationalmuseum vidareutveckla verksamheten på webben med utställningar i 3D-format, med information om samlingarna i en ny databas som tas i bruk 2010, och med kunskapsuppbyggande och pedagogiska projekt.

Samverkansprojekt initieras med museer runt om i landet

Nationalmuseum har som en följd av sitt nationella uppdrag samverkat med museer runt om i landet under de senaste hundra åren. Denna samverkan har bestått i långtidslån, lån till tillfälliga utställningar, vandringsutställningar och kunskapsutbyte. Under en renoveringsperiod föreslås samverkansprojekt som tar tillvara regionala museers styrkor och behov. Samverkansprojekten kan förutom utställningar och lån även innefatta föreläsningar och seminarier, kompetensutveckling, utbytestjänstgöring, workshops och kurser.

En formell inbjudan till samverkan under en renoveringsperiod sändes ut till 33 av landets konstinstitutioner under våren 2009. 18 av dessa konstinstitutioner har under vårens besökts med syfte att diskutera möjliga samarbetsprojekt. Övriga konstinstitutioner har kontaktats per telefon och e-mail. Preliminärt har ett stort intresse för samverkan och lån av verk ur samlingarna registrerats. Nationalmuseum kommer under en renoveringsperiod i synnerhet att samverka med museer som har beröringspunkter med Nationalmuseums samlingar, däribland

- Göteborgs konstmuseum
- Östergötlands länsmuseum
- Malmö museer
- Norrköpings konstmuseum
- Läns museet i Gävleborg
- Eskilstuna konstmuseum
- Hälsinglands museum
- Bildmuseet i Umeå
- Jamtli i Östersund

Som exempel kan nämnas att Göteborgs konstmuseum har önskat låna delar av Nationalmuseums svenska 1700-talssamling till en kommande utställning. Samlingarna i Göteborg av svenskt sekelskiftesmåleri kan också, med kompletterande inlån från

Nationalmuseum, erbjuda en unik överblick över svensk konst från sekelskiftet 1900. Från Bildmuseet i Umeå har önskan framförts att låna in delar av Nationalmuseum's grafiksamling från tiden före modernismen.

Samverkansprojekt genomförs med konst- och designmuseer i andra länder

Nationalmuseum's samlingar hör till Europas mest efterfrågade kulturarv, vilket innebär att intresset för lån och samverkan är mycket stort bland de större konstinstitutionerna i Europa, Nordamerika och Asien. Diskussioner om samverkan internationellt under en renoveringsperiod har sedan ett antal år tillbaka förts med ett flertal museiinstitutioner, däribland de största konstmuseerna i världen, såsom Louvren i Paris, Eremitaget i St Petersburg, Rijksmuseum i Amsterdam, National Gallery i London, Getty Museum i Los Angeles och Metropolitan Museum of Fine Art i New York.

Exempel på specificerade önskemål är:

- Urval ur den s.k. mästarteckningssamlingen till Metropolitan museum i New York
- Franskt 1700-talsmåleri till Gettymuseet i Los Angeles och till Louvre
- Nordiskt sekelskifte till Hamburger Kunsthalle och Albi och München
- Verk av Alexander Roslin samt nederländskt 1600-tal till Rijksmuseum
- Fredrik II:s bordshimmel till Kronborg Slot
- Akvarellmåleri till Tate Britain, London
- Manet till Royal Academy, London
- Svenskt 1800-talsmåleri till Liverpool
- Highlights till statliga Eremitaget, Sankt Petersburg.

Nationalmuseum har även urskiljt ett antal samlingsområden som kan erbjudas inom ramen för såväl nationell som internationell samverkan. Exempel på dessa är:

- Porträttkonst
- Nordeuropeisk renässans och barock
- Ryska ikoner
- Miniaturmåleri
- Franskt 1700-tal
- Sverige och England under 1700-talet
- Äldre svenskt måleri 1600-1820
- Nordisk konst 1870-1910
- Franska impressionister
- Monografiska presentationer av exempelvis Sergel, Strindberg, Hill, Carl Larsson, Hanna Pauli, Jenny Nyström, Elsa Beskow, Stig Lindberg, Christian Hammer, Möllenborg
- Barnboksillustrationer
- Svenskt 1700-talssilver
- Svenskt glas
- Nicodemus Tessin d.y.
- Nationalmuseum's arkitekturritningssamling
- Svensk 1960-talsdesign
- Designprocesser

Driva kunskapsuppbyggande projekt och tillgängliggörande av samlingarna i samverkan med andra museer, universitet och högskolor

Projektet för att vårda, digitalisera och tillgängliggöra samlingarna beskrivs i budgetunderlaget punkt 12. Detta projekt föreslås fortsätta under renoveringsperioden för att maximalt kunna effektivisera arbetet med sakkunnig personal.

Tillgängliggörandet av samlingarna innebär samtidigt att kunskapsnivån förbättras och externfinansierade forskningsprojekt kan bedrivas i samarbete med universitet och högskolor.

Ett särskilt samverkansprojekt under renoveringsperioden har redan initierats med Staatliche Kunstsammlung Dresden, som med sitt kluster av museer har direkta beröringspunkter med Nationalmuseums samlingar.

Finansiering

Kostnader för en utställningslokal belastar anslaget, såvida inte kostnadshyresmodellen kan ändras så att Nationalmuseum undantas från dubbel hyra under renoveringsperioden. Projektet för vård, digitalisering och tillgängliggörande av samlingarna hör till de basala uppgifter som museet behöver extra anslag för. Övriga samverkansprojekt bekostas huvudsakligen av låntagare samt av externa bidragsgivare såsom fonder och stiftelser.